

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

ODAP MERKEZİ KÜRESEL

BÜLTEN - 198

**Statüko Okumalarında
Türkiye'nin Ayrışan Rolü**

**Orban Sonrası Avrupa: AB'de
Tıkanan Denklemi
Değiştirecek Mi?**

**Türkiye-Kazakistan 14. Dönem
KEK Protokolü**

**Akrotiri'den Sonra Kıbrıs'ın
Yeni Rolü**

**Hürmüz Boğazı'nda Ateşkes
Sonrası Kontrollü Deniz Trafiği
ve Abluka Krizi**

**Küba-ABD Geriliminde Yeni
Bir Eşik**

**Hürmüz Gerilimi ve IMF
Revizyonu**

**İsrail Cezaevlerinde Denetim
Krizi & Filistinlilere Yönelik
Hak İhlalleri**

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

Statüko Okumalarında Türkiye'nin Ayrışan Rolü

Ortadoğu'da Türkiye ve İran üzerinden yürütülen "ikame edilebilirlik" tartışması, analitik açıdan sorunlu bir zemine oturuyor. Bunun temel nedeni, henüz sonuçlanmamış bir savaşın ardından "yeni düzen" varsayımıyla hareket edilmesi. Güncel durum, kırılmalı ve devam eden bir jeopolitik belirsizliğe işaret ediyor. Türkiye'nin İran ile ABD arasındaki ateşkese uzatma çabaları ve bölgesel diplomasi trafiğinin sürmesi, savaş sonrası değil, savaş içi bir denge arayışının sürdüğünü gösteriyor (Reuters, 2026). Bu nedenle, yeni bir hegemonun ortaya çıkmasından ziyade henüz şekillenmemiş bir güç dağılımı içinde erken çıkarımlar yapılıyor. Bu erken çıkarımların ikinci problemi, Türkiye ve İran'ı zaten bölge hegemonlarıymış gibi konumlandırarak aralarında bir "yer değiştirme" tartışması açmasıdır. Oysa ne savaş öncesinde ne de mevcut durumda bu iki aktör bölgesel hegemon olarak tanımlanabilir. İran daha çok çatışma üreten ve vekil ağlar üzerinden etki kuran bir aktörken; Türkiye

Türkiye diplomatik, ekonomik ve kurumsal araçlarla alan açmaya çalışan bir aktör olarak öne çıkmaktadır. Bu iki farklı güç üretim biçimini aynı kategoride değerlendirip ardından "biri giderse diğeri gelir mi" sorusunu sormak, kavramsal olarak hatalıdır. Middle East Monitor'da ortaya konan Türkiye ve İran'ın farklı davranış kalıplarına sahip olduğu tespiti bu açıdan isabetlidir fakat bu farkın Türkiye'nin kapasite açısından daha zayıf olduğu sonucuna bağlanması ikna edici değildir (Middle East Monitor, 2026).

Türkiye'nin kapasitesi, İran'dan farklı bir repertuar üzerinden şekillenmektedir. Türkiye'nin aynı anda ABD, İran, Körfez ülkeleri ve diğer bölgesel aktörlerle temas kurabilmesi; Suriye ile finansal entegrasyon adımları atması; bölgesel güvenlik mimarisi önerileri geliştirmesi; klasik hegemonik yayılmadan farklı ama etkili bir güç üretimine işaret eder (Bloomberg, 2026; Reuters, 2026). Bu durum, Türkiye'nin yeni bir rol kazandırmaz. Mevcut rolünün daha görünür hale geldiğini gösterir. Dolayısıyla meselenin kapasite eksikliği ile açıklanması eksiktir, mesele kapasitenin türüdür. İran'ın devrimci karakteri üzerinden yapılan karşılaştırmalar da benzer şekilde indirgemecidir. Bir devletin devrimci bir geçmişe sahip olması, onun dış politikasını sürekli ideolojik yayılma üzerinden yürütmesini zorunlu kılmaz. Daha önemlisi, İran'ın kendisi de bu ideolojik çizgiyi mutlak

biçimde sürdürmemektedir. İran bir yandan ABD'ye karşı sert retorik üretirken, diğer yandan dolaylı müzakere kanallarını açık tutmaktadır. Aynı şekilde Körfez ülkeleriyle gerilim yaşarken finansal ve diplomatik temaslarını tamamen kesmemektedir. Hürmüz Boğazı'nda ticareti baskı aracı olarak kullanırken bunu hukuki meşruiyet söylemiyle birlikte sunması da bu çok katmanlı davranışın bir örneğidir (AP News, 2026). Bu durum, bölgesel siyasetin doğasının tek boyutlu olmadığını ve Marandi gibi kişilerin Türkiye'ye yönelttiği "tutarsızlık" eleştirisinin aslında tüm bölge için geçerli olduğunu gösterir.

Bu bağlamda Türkiye'nin İsrail ile dolaylı ekonomik bağlar üzerinden eleştirilmesi de seçici bir okumadır. Ortadoğu'da aktörler aynı anda hem rekabet hem işbirliği yürütebilmektedir. Bu durum bir istisna değil, küresel gerekliliktir. Türkiye'nin belirli prensipler çerçevesinde hareket ederken aynı zamanda jeoekonomik gerçeklikleri gözetmesi, onu sadece tipik bir bölgesel aktör yapar. Farklı olan nokta, Türkiye'nin bu dengeyi vekil ağlar yerine daha çok diplomasi ve kurumsal araçlar üzerinden kurmaya çalışmasıdır.

Haaretz'te dile getirilen "daha az Amerika, daha çok Türkiye" yaklaşımı ise, İsrail'in mevcut stratejik kaygılarını yansıtan bir perspektif olarak okunmalıdır (Haaretz, 2026). Bu yaklaşım, Türkiye'nin yükselen rolünü kabul etmekle birlikte, bunu savaş sonrası bir

düzenin öncülü olarak kurgulamaktadır ancak savaşın henüz sonuçlanmadığı bir ortamda bu tür projeksiyonlar, analitik olmaktan ziyade ihtimale dayalıdır. Türkiye'nin masa kurucu rolü gerçek olsa da bu rol yeni değildir; mevcut krizin görünür kıldığı bir sürekliliktir.

Türkiye ile İran arasında kurulan ikame tartışması yanlış soruya verilen bir cevaptır. Türkiye İran'ın yerine geçmez çünkü aynı türden bir güç değildir. Türkiye'nin bölgedeki ağırlığı, hegemonik bir yer değiştirmeden kaynaklanmaz. Çok boyutlu diplomasi ve meşruiyet temelli hareket kabiliyetinden doğar. Asıl hata, bu farkı ancak kriz anlarında fark eden analizlerde yatmaktadır.

Türkiye-Kazakistan 14. Dönem KEK Protokolü 15 Nisan 2026'da Astana'da gerçekleştirilen Türkiye-Kazakistan Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) 14. Dönem Toplantısı'nın ardından Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ile Kazakistan Başbakanı Oljas Bektenov, KEK Protokolü'nü ve 67 maddelik Eylem Planı'nı imzaladı. Bu adım, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin yeni bir zemine

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

oturtulması bakımından kritik bir dönüm noktasıdır.

Öne çıkan en çarpıcı veri, ikili ticaret hacmine ilişkindir. 2025 yılında iki ülke arasındaki ticaret 10 milyar dolar seviyesine ulaşarak rekor kırmış; ancak cumhurbaşkanlarının ortaklaşa belirlediği hedef 15 milyar dolardır. Yatırım boyutunda ise tablo oldukça güçlüdür: Kazakistan'da yaklaşık 5.500 Türk firmasının 5 milyar dolarlık yatırımı bulunmaktadır. Müteahhitlik sektörünün katkısı da göz ardı edilemez; Türk müteahhit firmalar bugüne kadar 30,1 milyar dolar değerinde 541 proje üstlenmiştir.

Yılmaz'ın açıklamalarında dikkat çeken en özgün unsur, geçmişe dönük dürüst değerlendirmesidir. 2024'teki 13. Dönem toplantısında imzalanan 90 maddelik Eylem Planı'nın yalnızca yüzde 47'si hayata geçirilmiş; bu oranın mevcut potansiyelin gerisinde kaldığı açıkça kabul edilmiştir. Bu saptama, bürokratik uygulamadaki boşluklara işaret etmesi bakımından önemli bir dürüstlük göstergesidir. Kuzey koridorunun jeopolitik gerilimler nedeniyle öngörülemeyen hale gelmesi, güney güzergahının ise kapasite sınırlarına ulaşması, Orta Koridoru artık bir alternatif değil zorunlu bir tercih konumuna getirmiştir. Türkiye ile Kazakistan'ın bu hattın tam merkezinde yer aldığı vurgusu, Rusya-Ukrayna savaşının yarattığı lojistik boşluğu stratejik bir kazanıma dönüştürme iradesini yansıtmaktadır.

BOTAŞ, TPAO ve TPIC gibi ulusal enerji şirketleri aracılığıyla Kazakistan'daki arama, üretim ve taşıma fırsatlarının değerlendirilmesi ve Kazak ham petrolünün Bakü-Tiflis-Ceyhan hattı üzerinden sevkiyatı için teknik destek sağlanması planlanmaktadır.

Ortaya çıkan tablo, iki ülke ilişkisinin salt siyasi söylemden çok somut rakamlara ve kurumsal mekanizmalara dayandığını göstermektedir. Bununla birlikte, yeni 67 maddelik planın da benzer bir uygulama düşüklüğüyle karşılaşmaması için izleme mekanizmalarının güçlendirilmesi belirleyici bir önem taşımaktadır.

Hürmüz Boğazı'nda Ateşkes Sonrası Kontrollü Deniz Trafiği ve Abluka Krizi

8 Nisan 2026 tarihinde ABD ve İran arasında ilan edilen ateşkes, küresel enerji piyasalarında kısa süreli bir rahatlama beklentisi yaratmış olsa da Hürmüz Boğazı'ndaki fiili durum bu beklentiyi karşılamamıştır. Ateşkesin ardından askeri çatışmalar büyük ölçüde durmasına rağmen, deniz ticareti üzerindeki kısıtlamalar devam etmiş ve bazı alanlarda daha da

karmaşık hale gelmiştir. Bu nedenle süreç, klasik bir normalleşme yerine “kontrollü geçiş ve kısıtlı trafik” dönemi olarak şekillenmiştir. Ateşkes öncesinde boğazdan günlük ortalama 100–138 gemi geçerken, ateşkesin ilan edildiği 8 Nisan’dan 12 Nisan’a kadar geçen sürede toplamda yalnızca 45 gemi boğazı kullanabilmiştir. Ateşkesin ilk günlerinde günlük geçiş sayısı, çatışma dönemindeki gibi 3 ila 5 gemi seviyesinde kalarak ticari akışın neredeyse durma noktasına geldiğini göstermiştir. Bu yavaşlama, yalnızca güvenlik riskleriyle değil, aynı zamanda tarafların uyguladığı operasyonel kısıtlamalarla da açıklanmaktadır.

Bölgede yaklaşık 2.000 gemi ve 20.000 denizci, geçiş planlamasındaki belirsizlik nedeniyle bekleme durumunda kalmıştır. Bu durum, küresel enerji arzının önemli bir kısmını etkileyerek petrol fiyatlarında yaklaşık %50’lik artışa yol açmıştır. 38 günlük çatışma sürecinde oluşan toplam ekonomik kaybın 80 milyar doları aşması, krizin küresel ölçeğini ortaya koymaktadır. Günlük ekonomik kayıp ise yaklaşık 2,4 milyar dolar seviyesinde hesaplanmaktadır.

Ateşkes sonrası İran, boğazdan geçişi günlük 15 gemi ile sınırlandırmış ve gemileri Larak Adası çevresindeki yeni bir rotaya yönlendirmeye başlamıştır. Ayrıca bazı kaynaklara göre İran’ın geçiş yapan gemilerden

2 milyon dolar seviyesinde “geçiş ücreti” talep etmesi, uluslararası hukuk açısından tartışmalı bir maliyet unsuru oluşturmuştur. Buna paralel olarak ABD (CENTCOM), 13 Nisan itibarıyla İran limanlarına yönelik geniş kapsamlı bir deniz ablukası uygulamaya başlamıştır. Bu süreçte Rich Starry ve Elpis gibi bazı tankerlerin AIS sistemlerini manipüle ederek (spoofing) konumlarını gizlemeye çalıştığı rapor edilmiştir.

Genel tablo, ateşkesin sahada gerçek bir normalleşme üretmediğini; güvenlik garantisi eksikliği ve yüksek sigorta maliyetleri nedeniyle Hürmüz’de trafiğin eski kapasitesine

Hürmüz Gerilimi ve IMF Revizyonu

Uluslararası Para Fonu’nun (IMF) küresel büyüme tahminini aşağı yönlü güncellemesi, Hürmüz Boğazı çevresindeki askeri ve ticari gerilimin dünya ekonomisi üzerindeki etkisinin artık teorik değil, somut hale geldiğini gösteriyor. Son değerlendirmeye göre 2026 küresel büyüme beklentisi %3,3’ten %3,1’e çekilirken, temel baskı unsuru enerji arzındaki

bozulma, taşımacılık maliyetlerindeki artış ve bunların enflasyona yansması oldu. Sorun yalnızca petrol fiyatlarının yükselmesi değil; doğalgaz, gübre, navlun ve finansman maliyetlerinin birlikte artması, büyümeyi ve fiyat istikrarını aynı anda zorluyor.

Ekonomik görünümdeki asıl kritik nokta, mevcut revizyonun “en iyi ihtimal” senaryosuna dayanması. Eğer çatışma uzar ve enerji akışındaki bozulma kalıcı hale gelirse, küresel büyümenin %2,5 seviyesine kadar gerileyebileceği; daha ağır bir tabloda ise %2,0 eşiğine yaklaşabileceği belirtiliyor. Bu seviye, küresel ekonomi açısından fiilen resesyon sınırı olarak değerlendiriliyor. Böyle bir durumda merkez bankaları, zayıflayan büyümeye rağmen enflasyonu kontrol altında tutmak için daha uzun süre sıkı para politikası izlemek zorunda kalabilir.

Avrupa cephesinde risk daha belirgin görünüyor. Enerji ithalatına bağımlılığı yüksek olan ekonomiler, fiyat şoklarını daha hızlı hissediyor. Bu nedenle büyüme tahminlerinde aşağı yönlü düzeltme yapılırken, sanayi üretimi ve hanehalkı maliyetleri üzerindeki baskının da artacağı öngörülüyor. Özellikle enerji bağımlılığı yüksek ülkelerde düşük büyüme ve yüksek enflasyonun aynı anda görülmesi, politika yapımcılar için son derece zor bir denge yaratıyor.

Bölgesel etkiler ise daha karmaşık. Orta Doğu

ve Kuzey Afrika’da büyüme tahminleri ciddi biçimde aşağı çekilirken, bazı enerji üreticisi ülkelerde doğrudan daralma bekleniyor. Bu da krizden yalnızca enerji ithalatçılarının değil, altyapı hasarı, ihracat aksamaları ve lojistik kesinti yaşayan üretici ülkelerin de ağır biçimde etkilendiğini gösteriyor. Kısa vadede diplomatik temaslar piyasaları geçici olarak rahatlatılabilir; ancak mevcut tablo, jeopolitik gerilimin artık küresel büyümenin ana risk başlıklarından biri haline geldiğini göstermektedir.

Orbán Sonrası Avrupa: AB’de Tıkanan Denklemleri Değiştirecek Mi?

Viktor Orbán’ın yenilgisi, Avrupa Birliği (AB) içinde uzun süredir hissedilen siyasi tıkanıklığın zayıflaması anlamına gelebilir. Yıllardır ortak dış politika, Ukrayna’ya destek, Rusya yaptırımları ve bütçe mekanizmalarında sert pazarlık ve veto tehdidiyle öne çıkan Budapeşte’nin, daha uzlaşmacı bir çizgiye yönelmesi Brüksel’in hareket alanını genişletebilir.

Bu nedenle ortaya çıkan tablo, yalnızca bir hükümet değişimi değil; AB içinde karar alma hızını, merkez siyasetin ağırlığını ve güç dağılımını etkileyebilecek mevcut dengeyi kökten dönüştüren bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Yeni dönemin en somut sonucu, bugüne kadar bloke edilen başlıklarda ilerleme ihtimalinin artması olabilir. Ukrayna'ya yönelik büyük ölçekli kredi paketi, yeni yaptırım turları, askeri destek mekanizmaları ve hukuk devleti eksenli AB-macaristan ilişkilerinde çözülme beklentisi, yalnızca diplomatik değil ekonomik sonuçlar da doğurabilir.

Reform, yargı bağımsızlığı ve yolsuzlukla mücadele yönünde atılacak adımlar, dondurulmuş Avrupa fonlarının serbest bırakılmasının önünü açabilir. Bu da Macaristan ekonomisinde güveni artırırken, piyasalarda maliyetleri düşüren ve yatırım iştahını destekleyen bir etki yaratabilir.

Bununla birlikte ortaya çıkan tabloyu, Avrupa'daki sağ popülist dalganın kesin yenilgisi olarak görmek erken olur. Seçim sonucunun arkasında ideolojik kırılmadan çok, hayat pahalılığı, kamu hizmetlerindeki aksaklık, yolsuzluk iddiaları ve uzun süren iktidara karşı birikmiş toplumsal yorgunluk bulunuyor.

Bu doğrultuda yaşanan değişim, bir modelin tamamen çöktüğünü değil, kötü yönetim ile ekonomik memnuniyetsizliğin sandıkta

cezalandırıldığını gösteriyor. Bu nedenle sembolik etkisi güçlü olsa da kıta çapında otomatik bir domino etkisi beklemek gerçekçi görünmüyor.

Bu nedenle yaşanan gelişme, kıta genelinde otomatik bir siyasi domino etkisinden ziyade, seçmenin kötü yönetime verdiği güçlü bir uyarı taşımaktadır.

Sonuç olarak AB açısından asıl mesele, Budapeşte'deki yönetim değişiminin söylem düzeyinde kalıp kalmayacağı değil; bunun ne kadar hızlı biçimde kurumsal işbirliğine, somut reformlara ve ortak Avrupa çizgisine dönüşeceği olacak.

Akrotiri'den Sonra Kıbrıs'ın Yeni Rolü

Doğu Akdeniz'de son haftalarda yaşananlar, uzun süredir alışıldık çerçevenin sessizce değiştiğini gösteriyor. Bu değişimi anlamak için büyük teorilere gitmeye gerek yok, Kıbrıs'taki tek bir somut olayı hatırlamak yeterli; İngiltere'ye ait RAF Akrotiri üssüne yönelik drone saldırısı ve aynı gün düşürülen diğer hava araçları. Bu, adanın sadece çevresinde kriz dönen bir yer olmadığını, doğrudan o krizin

temas ettiği bir zemin haline geldiğini ortaya koymuştu. Şimdi ise Kıbrıs, enerji projeleriyle anılan bir alan olmaktan çıkıp savaşın altyapısına dokunan bir coğrafyaya evriliyor.

Bu dönüşümün ilk sonucu, bölgeye dahil olan aktör sayısının artmasıyla birlikte kontrolün azalması. ABD, İngiltere ve diğer dış aktörlerin askeri varlığı yeni değil fakat artık bu varlık “arka planda destek” olmaktan çıkıp daha görünür ve daha riskli bir pozisyona kayıyor. Ortadoğu gibi kırılgan bir denklemde bu durum dengeyi kurmaktan çok onu karmaşıktırır. Çünkü mesele sadece kimlerin sahada olduğundan ibaret değildir; kimin adına hareket edildiği, kimin hedef olduğu ve bir saldırının kime mal edileceğinin giderek belirsizleşmesidir. Bu da yanlış hesaplama riskini büyütür.

Enerji boyutuna bakıldığında, Hürmüz Boğazı üzerindeki baskının yarattığı etki Doğu Akdeniz’i doğrudan içine çekiyor. Hürmüz’de yaşanan her gerilim, alternatif deniz yollarının önemini otomatik olarak artırır. Doğu Akdeniz’de gördüğümüz kritik nokta ise bu artışın yalnızca ekonomik olmayışı. Deniz güvenliği akışı korumakla ilgili değil, aynı zamanda baskı üretmenin bir aracı haline gelmiş durumda. Bu yüzden Doğu Akdeniz’in yükselen önemi çok katmanlı bir nitelik taşımaya başlıyor. Hem lojistik bir değer kazanıyor hem de askeri ve siyasi baskı üretilebilecek bir alan haline geliyor.

Bu iki katman birleştiğinde bölgenin kırılganlığı belirgin şekilde artıyor.

Bu ortamda Kıbrıs’ın konumu daha da hassaslaşıyor. Ada zaten içeride çözülmemiş bir siyasi yapıya sahip. Dışarıdan gelen askeri baskı ve hedef olma riski, bu kırılgan yapıyı daha da zorlayabilir. Üstelik bu süreç, adanın kendi tercihinden bağımsız ilerliyor. Üzerindeki askeri altyapı nedeniyle Kıbrıs, taraf olmadığı bir savaşın risklerini taşımaya başlıyor. Bu da onu savunulan bir alan olmaktan çıkarıp potansiyel bir çatışma düğümüne dönüştürüyor.

Yunanistan’ın GKRY’ye yönelik askeri destek hamleleri de bu tabloyu sakinleştirmekten çok gerilim üretmeye açık. Tank sevkiyatı ve İsrail bağlantılı savunma tedariki, savunma dayanışması olarak sunulsa da mevcut koşullarda bloklamayı derinleştiriyor. Bu, Doğu Akdeniz’i teknik bir deniz yetki alanı tartışmasından çıkarıp daha sert bir güvenlik rekabetine taşıyor. Türkiye’nin bu gelişmelere verdiği sert tepkinin nedeni de burada yatıyor. Ankara artık meseleyi enerji veya hukuk çerçevesinde değerlendirmiyor, dolaysız biçimde bölgesel güvenlik riski olarak okuyor. İsrail’in vekil aktörler üzerinden yürüttüğü strateji de bu genişlemeyi besliyor. Savaş alanı coğrafi olarak yayılıyor, baskı farklı hatlar üzerinden kuruluyor. Bu yaklaşım kısa vadede esneklik sağlasa da daha fazla aktör, daha fazla cephe ve daha fazla belirsizlik anlamına

geliyor. Bu belirsizlik ortamında Kıbrıs gibi küçük ve kırılgan bir aktörün maruz kaldığı risk orantısız şekilde büyüyor.

Ortaya çıkan tablo son derece karmaşık ama net: Doğu Akdeniz'e dair okumaların sadece enerji üzerinden yapılmaması gerekiyor. Deniz yolları, askeri üsler, gözetleme kapasitesi ve bölgesel bloklamalar aynı zeminde birleşiyor. Kıbrıs bu birleşimin merkezinde duruyor. Bu da bölgeyi yönetilebilir bir rekabet alanından çıkarıp daha geniş bir çatışmanın uzantısı haline getiriyor.

Küba-ABD Geriliminde Yeni Bir Eşik

16 Nisan 2026'da Küba Devlet Başkanı Miguel Diaz-Canel, Havana'da Küba Devrimi'nin sosyalist karakterinin ilan edilmesinin 65. yıl dönümü töreninde son derece sert ve kararlı bir söylem benimsedi. Canel'in açıklamaları, ABD ile Küba arasındaki kronik gerilimin bugün kritik bir noktaya taşındığına işaret ediyor.

Canel'in "savaşı önlemek için hazırlıklı olmak" vurgusu, ilk bakışta savunmacı bir tutum gibi görünse de altında oldukça hesaplı bir siyasi mesaj yatıyor. Küba yönetimi, hem kendi

hem de Washington'a aynı anda iki farklı sinyal gönderiyor: İçeride halkı olası bir çatışmaya psikolojik ve pratik olarak hazırlama çabası, dışarıda ise caydırıcılık. "Eğer ölmemiz icap ediyorsa ölürüz" ifadesi, bu retorik maksimum düzeyine ulaştığını gösteriyor. Tarihsel olarak bu tür söylemler, küçük devletlerin büyük güçlere karşı kullandığı klasik "asimetrik direniş" dilinin parçasıdır; Vietnam ve Kuzey Kore örneklerinde de benzer kalıplara rastlamak mümkündür.

Öte yandan Trump'ın 13 Nisan'da yaptığı açıklama, konjonktürü anlamak için kritik bir bağlam sunuyor. "İran'dan sonra Küba'ya bakabiliriz" çıkışı, belirsiz ama tehdit edici bir işaret olarak okundu ve Havana'nın sert tepkisini tetikledi. Trump yönetiminin Ocak 2026'da Küba'ya petrol satan ülkelere gelen mallara ek gümrük vergisi getiren kararnameyi imzalamış olması, bu sürecin salt söylemden ibaret olmadığını ortaya koyuyor; ekonomik baskı zaten devredeydi.

Küba'nın içinde bulunduğu ekonomik çöküntü, Canel'in ABD'ye yönelik suçlayıcı dilini daha da anlaşılır kılıyor. Ambargodan kaynaklanan yakıt ve gıda kıtlığı, ülkeyi on yıllardır saran kronik bir kriz olmakla birlikte son yıllarda derinleşmiş durumda. Canel'in ekonomik acıları doğrudan Washington'a yüklemesi, iç politikada meşruiyet zeminini koruma ihtiyacını da yansıtıyor. Suçu dış düşmana yıkmak, bunalımdaki yönetimlerin başvurduğu

evrensel bir strateji olmakla birlikte Küba örneğinde bu mantığın tam anlamıyla temelsiz olduğu da söylenemez; ABD ambargosu gerçek ve somut sonuçlar doğuruyor.

Sonuç olarak bu tablo, iki ülke arasındaki ilişkinin 1962 Füze Krizi'nden bu yana en gergin dönemlerinden birine girildiğine dair güçlü sinyaller içeriyor. ABD'nin fiili bir askeri müdahale niyetinde olup olmadığı henüz belirsiz; ancak Trump yönetiminin öngörülemeyen dış politika refleksleri göz önüne alındığında Küba'nın bu sesleri ciddiye alması şaşırtıcı değil. Adanın jeopolitik konumu, Soğuk Savaş döneminden beri Washington için simgesel bir mesele olmaya devam ediyor ve bu boyut, gerginliğin yalnızca ekonomik ya da insani kaygılarla

İsrail Cezaevlerinde Denetim Krizi & Filistinlilere Yönelik Hak İhlalleri

12-15 Nisan 2026 tarihlerinde İsrail cezaevi sisteminde denetim ve insan hakları krizini özetleyen iki kritik gelişme yaşandı. İsrail Yüksek Mahkemesi, Ulusal Güvenlik Bakanı Itamar Ben-Gvir'in Arap milletvekillerinin

Filistinli mahkûmları ziyaret etmesini engelleyen politikasını hukuka aykırı bularak iptal etti. Aynı günlerde, sembolik bir isim olan Marwan Barghouti'ye yönelik ağır darp ve kötü muamele iddiaları dünya gündemine oturdu.

Mahkeme, Adalah Hukuk Merkezi ve Milletvekili Ahmad Tibi'nin başvurusu üzerine, BenGvir'in milletvekillerinin meclis denetimi görevini kısıtlamasını geçersiz kıldı. Kararda, her partiden yalnızca bir vekilin ziyaretine izin veren bu politikanın meclis gözetimini zayıflattığı ve Arap milletvekillerine yönelik seçici bir ayrımcılık yarattığı belirtildi. Ahmad Tibi'nin doğrudan Barghouti'yi ziyaret talebi ise başvurunun üzerinden çok zaman geçtiği gerekçesiyle şimdilik karara bağlanmadı; ancak mahkeme yeni bir başvuru yapılmasının yolunu açtı.

Barghouti dosyasındaki iddialar ise hapisanelerdeki şiddet döngüsünü gözler önüne seriyor. "Free Marwan" kampanyası verilerine göre Barghouti; Megiddo, Ramon ve Ganot hapisanelerinde Mart ve Nisan aylarında üç kez saldırıya uğradı. Avukatların aktardığına göre Barghouti; köpekli saldırılara maruz kalmış, nakil sırasında darp edilmiş ve vücudundaki kanamalara rağmen tıbbi yardımdan mahrum bırakılmıştır. Mevcut raporlar, 9.500'den fazla Filistinli tutuklunun bulunduğu bu tesislerde dış denetimin ve şeffaflığın neredeyse tamamen yok edildiğini gösteriyor.

Bu tablo, cezaevlerindeki keyfiyetin sadece fiziksel şiddetle sınırlı kalmadığını, siyasi bir tehdit olan "idam yasası" tasarısıyla çok daha karanlık bir yöne evrildiğini kanıtıyor. Binlerce Filistinliyi kapsamaması beklenen bu yasa girişimi, uluslararası hukuk kuruluşları tarafından ayrımcı bir infaz rejimi ve temel hakların ağır ihlali olarak nitelenmektedir. Mahkemenin meclis denetimine vurgu yapan kararı bir hukukî engel teşkil etse de, idam gibi geri dönüşü olmayan cezaların gündeme gelmesi, İsrail cezaevi sistemini uluslararası hukuk önünde derin bir meşruiyet krizine sürükleyebilir. Bağımsız bir denetim mekanizması kurulmadığı sürece, bu yapısal hak ihlalleri durdurulamaz bir boyuta ulaşacaktır.